

Kasvupaikat ja niiden tunnistaminen

Tuore lehto. Kuva: © Lauri Saaristo.

Metsämaan ominaisuuksien kuvaamiseen on kehitetty kasvupaikkaluokitus. Kasvupaikalla tarkoitetaan kaikkia niitä ympäristötekijöitä, jotka vaikuttavat puuston ja kasvillisuuden kehitykseen. Tärkeimmät kasvupaikan ympäristötekijät ovat maaperä ja ilmasto.

Kasvupaikan puuntuotoskykyyn vaikuttavat maaperän ravinne-, vesi- ja lämpöolot sekä ilmavuus. Maaperän ominaisuudet, erityisesti viljavuus, vaikuttavat muun muassa puulajivalintaan.

Suomen ilmasto on kylmä ja kostea. Valtaosa maamme metsistä kuuluu pohjoiseen havumetsävyöhykkeeseen. Vain lounaisin rannikkoseutu on tammivyöhykettä.

Puuntuotannollisesti olosuhteet ovat maan eri osissa hyvin erilaiset. Alueen lämpimyyttä kuvataan kasvukauden tehoisalla lämpösummalla.

Kasvupaikkojen luokituksessa käytetään pintakasvillisuuteen perustuvaa metsä- ja suotyyppiluokitusta, joka kuvaa välillisesti maaperän puuntuotoskykyä. Pintakasvillisuuteen perustuva luokitus on osoittautunut havainnolliseksi keinoksi määrittää kasvupaikan puuntuotoskyky.

Kivennäismaiden kasvupaikkatyyppiä ovat lehtomaiset kankaat, tuoreet kankaat, kuivahkot kankaat, kuivat kankaat ja karukkokankaat. Lehdot luokitellaan omaksi luokakseen.

Ojitettujen turvemaiden kasvupaikkaluokittelu perustuu kivennäismaiden metsätyyppeihin rinnastettaviin turvekangastyypeihin. Lehtomaista kangasta vastaa ruohoturvekangas, tuoretta kangasta mustikkaturvekangas, kuivahkoa kangasta puolukaturvekangas, kuivaa kangasta varputurvekangas ja karukkokangasta jäkäläturvekangas. Ojitettujen turvemaiden puuntuotoskykyä arvioitaessa tulee ottaa huomioon erityispiirteinä, että niiden vesi- ja ravinnetalouden tila voi muuttua.

Kasvupaikan huomioiminen

Kasvupaikka on tarpeen ottaa huomioon lähes kaikissa metsätalouden toimenpiteissä. Keskeisiä ovat esimerkiksi uudistamistoimenpiteet, kasvatettavat puulajit sekä hakkuiden ajoitus.

Tarkemmat kasvupaikan tunnistusohjeet saa [Luonnonvarakeskuksen oppaasta](#).

Metsän luokittelu maaperätyypin mukaan

Metsätalousmaa voidaan luokitella kasvupaikan maaperän perusteella seuraaviin luokkiin:

Kivennäismaa (eli kangas tai kangasmaa) on maata, jossa on podsolimaannos ja pinnalla kerros kangashumusta. Metsälain mukaan kivennäismaita ovat kohteet, joissa kivennäismaa on lähempänä kuin 30 cm syvyydellä maanpinnasta.

Tarkennukset:

- Soistunut kivennäismaa on kivennäismaata, jossa märkydestä johtuen yli 25 prosenttia pintakasvillisuudesta on suokasvillisuutta.

Lehdot ovat runsasravinteisia, usein kalkkipitoisia, multapohjaisia maita (multakerros 10–30 cm). Maannos on ruskomaannosta. Siitä ylin osa on mururakenteista multaa, jossa kivennäisaines on sekoittunut orgaaniseen ainekseen.

Suo, eli turvemaa, on kasvitieteellisen määritelmän mukaan kasvupaikka, jolla on suokasvien vallitsema turvetta kerryttävä kasviyhdyiskunta. Turvekerroksen paksuus voi vaihdella lähes olemattomasta useaan metriin. Metsälain tarkoittamaksi turvemaaksi katsotaan suot, joissa kivennäismaa on vähintään 30 cm syvyydellä. Suo voi olla ojitettu tai ojittamaton.

Ojittamattomat suot luokitellaan eri suotyyppisiin ja ojitetut suot eri turvekangastyyppisiin. Jos ojitetulla alueella ei enää ole suokasvillisuutta eikä lainkaan turvetta, se luokitellaan metsätuotannoluokittelun mukaan. Tällöin voidaan puhua ojitetuista kankaista.

Ojittamattomat suot jaetaan kolmeen päätyyppiryhmään: korvet, rämeet ja avosuot^[1].

- Korvet ja rämeet jaetaan edelleen aitoihin puustoisiin soihin ja sekatyypin soihin. Sekatyypin suot ovat aidon puustoisen suon ja avosuon yhdistelmiä. Niiden mättäillä on puita ja korpi- tai rämekasvillisuutta ja painanteissa avosoiden kasvillisuutta.
- Avosuot jaetaan edelleen nevoihin ja lettoihin.

Ojitetut suot jaetaan turvekangastyyppisiin ravinteisuustason mukaan.

- Luokittelu rinnastuu kivennäismaiden metsätuotannoluokitteluun.
- Ravinteisuustason perusteella turvekangastyyppit jaetaan edelleen I- ja II-tyyppeihin. I-tyypit ovat aitojen puustoisten soiden ojitusalueita ja II-tyypit sekatyypin soiden ja avosoiden ojitusalueita. Paksuturpeisten (turvetta yli 30 cm) II-tyypin turvekankaiden puusto kärsii usein kivennäisravinteiden puutoksesta.

Tarkennukset

- Ravinteisuustason kuvaavien turvekangastyyppien lisäksi **ojitetut suot** voidaan jakaa ojituksen vaikutuksen perusteella **ojikoihin, muuttumiin ja turvekankaisiin**.
 - Ojikat ovat oja lukuun ottamatta ojittamattoman suon kaltaisia.
 - Muuttumilla puusto ja aluskasvillisuus ovat muuttuneet, mutta suokasvillisuuden piirteitä on vielä merkittävästi jäljellä.
 - Turvekankailla aluskasvillisuus on kehittynyt pääosin kangasmetsien aluskasvillisuuden kaltaiseksi.
- **Ohutturpeinen suo** on kasvupaikka, jossa turvekerroksen paksuus on alle 30 cm. Metsälaissa nämä kohteet luetaan kivennäismaihin.

Metsien kasvupaikkatyypit, kivennäismaat ja lehdot

Kivennäismaiden kasvupaikkatyyppejä ovat lehtomaiset kankaat, tuoreet kankaat, kuivahkot kankaat, kuivat kankaat ja karukkokankaat. Lehdot luokitellaan kasvupaikkoina omaksi luokakseen.

Kivennäismaiden kasvupaikkatyypit ja niihin luokitellut metsätyypit kasvillisuusvyöhykeittäin.

Kasvupaikkatyyppi	Etelä-Suomi	Pohjanmaa-Kainuu	Perä-Pohjola	Metsä-Lappi
Lehtomainen kangas	OMT käenkaali-mustikkatyyppi PyT talvikkityyppi	GOMT metsäkurjenpolvi-käenkaali-mustikkatyyppi DMT metsäimarre-mustikkatyyppi	GMT metsäkurjenpolvi-mustikkatyyppi CoDMT ruohokanukka-metsäimarre-mustikkatyyppi	GMT metsäkurjenpolvi-mustikkatyyppi CoDMT ruohokanukka-metsäimarre-mustikkatyyppi MaRht matalaruohotyyppi
Tuore kangas	MT mustikkatyyppi PIT seinäsammaltyyppi	VMT puolukka-mustikkatyyppi DeMT metsälauha-mustikkatyyppi BaDeMT vaarapykälä-sammal-metsälauha-mustikkatyyppi p.MT pohjoinen mustikkatyyppi	HMT kerrossammal-mustikkatyyppi LUT suopursujuolukkatyyppi p.MT pohjoinen mustikkatyyppi	LMT suopursu-mustikkatyyppi
Kuivahko kangas	VT puolukkatyyppi HyVT häränsilmä-puolukkatyyppi ¹	EVT variksenmarja-puolukkatyyppi	EMT variksenmarja-mustikkatyyppi	UEMT juolukka-variksenmarja-mustikkatyyppi
Kuiva kangas	CT kanervatyyppi HyCT häränsilmä-kanervatyyppi ²	ECT variksenmarja-kanervatyyppi	MCCIT mustikka-kanerva-jäkälätyyppi	UVET juolukka-puolukka-variksenmarjatyyppi
Karukkokangas	CIT jäkälätyyppi	CIT jäkälätyyppi	CIT jäkälätyyppi	CIT jäkälätyyppi

rivit: kasvupaikkatyypit

Kivennäismaiden kasvupaikkatyypit ja niihin luokitellut metsätyypit kasvillisuusvyöhykeittäin.

¹VT:n alatyypit

²CT:n alatyypit

Lehtotyypiryhmät ja niihin kuuluvat lehtotyypit alueittain. *Pohjanmaan-Kainuun alueella, Peräpohjolassa ja Metsä-Lapissa kuivien lehtojen tyyppiä ei ole kuvattu riittävän tarkasti ravinteisuustason määrittämistä varten.

		Etelä-Suomi			Pohjanmaa-Kainuu	Peräpohjanmaa-Lappi
		Tammivyöhyke	Vuokkovyöhyke	Muut alueet		
Kosteat lehdot	Runsasravinteiset	MattT kotkansiipityyppi OFiT käenkaali-mesiangervotyypin	MattT kotkansiipityyppi OFiT käenkaali-mesiangervotyypin	MattT kotkansiipityyppi DpIT myyränporrastyyppi OFiT käenkaali-mesiangervotyypin AT ukonhattutyypin	MattT kotkansiipityyppi DpIT myyränporrastyyppi GOFiT metsäkurjenpolvi-käenkaali-mesiangervotyypin	MattT DpIT myyränporrastyyppi GFiT metsäkurjenpolvi-käenkaali-mesiangervotyypin
	Keskiravinteiset	AthOT hiirenporraskäenkaalityypin	AthOT hiirenporraskäenkaalityypin	AthOT hiirenporraskäenkaalityypin AthExpT hiirenporraskäenkaalityypin	AthExpT hiirenporraskäenkaalityypin CiT pohjansini-valvattityypin	AthExpT hiirenporraskäenkaalityypin CiT pohjansini-valvattityypin
Tuoreet lehdot	Runsasravinteiset	HeOT sinivuokko-käenkaalityypin PuVIT imikkä-lehto-orvokkityypin AegT vuohenputkityypin CorAegT kiurunkannusvuohenputkityypin DentLaT Hammasjuurilinnunhernetyypin	HeOT sinivuokko-käenkaalityypin PuVIT imikkä-lehto-orvokkityypin AegT vuohenputkityypin	HeOT sinivuokko-käenkaalityypin PuVIT imikkä-lehto-orvokkityypin AegT vuohenputkityypin	GORT metsäkurjenpolvi-käenkaalilillukkatyyppin	GT metsäkurjenpolvi-käenkaalilillukkatyyppin
	Keskiravinteiset	OMaT käenkaalioravanmarjatyyppin SiT punaailakkityypin	OMaT käenkaalioravanmarjatyyppin SiT punaailakkityypin	OMaT käenkaalioravanmarjatyyppin SiT punaailakkityypin	GOMaT metsäkurjenpolvi-käenkaalioravanmarjatyyppin SiT punaailakkityypin	GDT metsäkurjenpolvi-käenkaalioravanmarjatyyppin SiT punaailakkityypin

		Etelä-Suomi			Pohjanmaa-Kainuu	Peräpohja-Lappi
		Tammivyöhyke	Vuokkovyöhyke	Muut alueet		
Kuivat lehdot	Runsasravinteiset	MeLaT nuokkuhelmikkä- linnunhernetyyppi LasTrifT karvasputki- metsäapilatyypin AgrOrigT maarianverijuuri- mäkimeiramityyppi	MeLaT nuokkuhelmikkä- linnunhernetyyppi	MeLaT nuokkuhelmikkä- linnunhernetyyppi	GVT ¹ metsäkurjenpolvi- puolukkatyyppi VRT ¹ puolukka- lillukkatyyppi	GVT ¹ metsä- puolukka-
	Keskiravinteiset	VRT puolukka- lillukkatyyppi	VRT puolukka- lillukkatyyppi	VRT puolukka- lillukkatyyppi		

Lehtotyypiryhmät ja niihin kuuluvat lehtotyypit alueittain.

*Pohjanmaan-Kainuun alueella, Peräpohjolassa ja Metsä-Lapissa kuivien lehtojen tyyppejä ei ole kuvattu riittävän tarkasti ravinteisuustason määrittämistä varten.

sarakkeet: lisäotsikkorivi yläpuolelle, kolmelle ensimmäiselle yhteinen: Etelä-Suomi, 4: Pohjanmaa-Kainuu ja 5: Peräpohjola ja Metsä-Lappi. Kahdessa viimeisessä jää tyhjäksi tarkennettu otsikko.

rivit: lehtotyypit. lisäotsikkorivi, jossa Kosteat lehdot, Tuoreet lehdot ja Kuivat lehdot.

¹Pohjanmaan-Kainuun alueella, Peräpohjolassa ja Metsä-Lapissa kuivien lehtojen tyyppejä ei ole kuvattu riittävän tarkasti ravinteisuustason määrittämistä varten.

Metsien kasvupaikkatyypit, ojitetut suot

Turvekangastyyppien tunnistaminen

Ojitettujen soiden kasvupaikkaluokittelu perustuu kivennäismaiden metsätyypiluokitukseen rinnastettaviin turvekangastyyppisiin. Kasvupaikkaluokittelussa käytetään termiä turvekangas suon kuivatusvaiheesta riippumatta.

Turvekangastyyppien luokittelu

Ojitusalueiden turvekankaat luokitellaan eri turvekangastyypeiksi, jotka voidaan rinnastaa ravinteisuustasoltaan vastaaviin kivennäismaiden metsätyyppiin. Ojitettu suo luokitellaan tavallisesti jo ennen turvekangasvaihetta siihen turvekangastyyppiin, joksi se todennäköisesti kehittyy.

Turvekangastyypit jaetaan kahteen alaryhmään sen perusteella, millaisesta suotyypistä ne ovat kehittyneet. I-tyyppin kohteet ovat syntyneet aidoista puustoisista soista ja II-tyyppin kohteet avo- ja sekatyypin soista.

Alkuperäisen suon piirteet selittävät turvekankaan ominaisuuksia, etenkin ojituksen jälkeisen ensimmäisen puusukupolven rakennetta ja maan ravinnetilaa. Ne vaikuttavat muun muassa metsän kasvatustavan valintoihin ja lannoituksen kannattavuuteen. Siksi suometsien hoidossa on tärkeää tunnistaa esimerkiksi I- ja II-tyyppin turvekankaat, jotta niillä voidaan tehdä puuntuotannollisesti oikeita ja taloudellisia ratkaisuja.

Tarkemmat kuvaukset soiden kasvupaikkatyypeistä on esitetty seuraavassa taulukossa.

Ruohoturvekangas I (Rhtkg I). Puustossa valtapuuna yleensä hyväkasvuinen kuusi, sekapuuna yleisesti hieskoivuja ja muita lehtipuita. Etelä-Suomen ravinteikkaammilla kasvupaikoilla jopa jaloja lehtipuita. Pintakasvillisuudessa useita saniaislajeja ja Etelä-Suomessa käenkaalia. Kuva: © Hannu Nousiainen.

Ruohoturvekangas II (Rhtkg II). Puustossa yleensä valtapuuna mättäillä kasvava hieskoivu tai kuusi, sekapuina mäntyjä ja eri lehtipuita. Puusto yleensä harvassa kasvavaa tai aukkoista sekä ryhmittäistä. Pintakasvillisuus kuten Rhtkg I:llä, mutta kasvupaikan valoisuudesta johtuen ruoho- ja heinäkasvillisuus on voimakkaampaa. Kuva: © Hannu Nousiainen.

Mustikkaturvekangas I (Mtkg I). Puusto kuusivaltainen, hieskoivu sekapuuna, kuusi vallitsevassa latvuserroksessa, yksittäisiä mäntyjä. Pintakasvillisuudessa mustikan ja puolukan lisäksi metsätähti, metsäalvejuuri ja usein nuokkotalvikki ja vanamo. Tunnusomaisia ruohot, joita ei esiinny laajasti puolukkaturvekankailla. Kuva: © Markku Saarinen.

Mustikkaturvekangas II (Mtkg II). Puusto mänty-hieskoivu-kuusisekametsää, kuusi tyypillisesti alikasvoslähtöinen, hieskoivu voi olla myös valtapuuna. Pintakasvillisuudessa samat tunnuslajit kuin Mtkg I:llä, pohjakerros aukkoinen. Kuva: © Markku Saarinen.

Puolukkaturvekangas I (Ptkg I). Puusto useimmiten mäntyvaltainen, kuusi merkittävä sekapuu ja yltää vallitsevaan latvuskerrokseen. Pintakasvillisuus puolukan ja mustikan vallitsema, rämevarpuja laikuittain etenkin aukkopaikoissa, ei Mtkg-ruohoja. Kuva: © Hannu Nousiainen.

Puolukaturvekangas II (Ptkg II). Puustossa männyn ohessa runsaastikin hieskoivua, joka voi olla myös valtapuuna. Nuoremmilla ojituksilla rämevarvut (vaivaiskoivu, suopursu) vallitsevat, vanhemmiten mustikka ja puolukka, ei Mtkg-ruohoja. Kuva: © Markku Saarinen.

Varputurvekangas I (Vatkg I). Puusto on lähes yksinomaan mäntyä, hieskoivua heikkokasvuista, kuusi kasvaa yksittäisinä kitukasvuisina riukuina. Pintakasvillisuus rämevarpujen (suopursu, juolukka) vallitsemaa, "nevamaisista" soista kehittyneillä kohteilla voi olla runsaastikin tupasvillaa. Kuva: © Markku Saarinen.

Varputurvekangas II (Vatkg II). Puusto mäntyvaltaista, huonosti kasvavia hieskoivuja enemmän kuin Vatkg I:llä. Pintakasvillisuus kuten Vatkg I:llä, mutta tyypillistä mosaiikkimaisuus, missä rämevarpujen, tupasvillan, sammalien ja jäkälien osakasvustot vuorottelevat. Kuva: © Markku Saarinen.

Jäkäläturvekangas I ja II (Jätkg I ja II). Puusto harvaa kituvaa mäntyä. Sammalkerroksessa ruskorahkasammal ja poronjäkälät muodostavat valtalajiston, tupasvillaa ja pienikokoisia rämevarpuja (kanerva, variksenmarja) kenttäkerroksessa. Kuva: © Markku Saarinen.

Turvekangastyypien alaryhmät

- I-tyyppin turvekankaat ovat muodostuneet aidoista puustoisista soista ja II-tyyppin turvekankaat avosoista ja sekatyypin soista. Sekatyypillä tarkoitetaan avosoiden ja puustoisten soiden yhdistelmiä.
- II-tyyppin kohteilla on usein näkyvissä vielä alkuperäiselle suotyypille tunnusomainen pintatopografia: puut ovat syntyneet mätäspinoille ja välissä erottuu mättäitä matalampana entinen tasainen nevapinta. Hieskoivun osuus on yleensä II-tyyppin kohteilla selvästi suurempi kuin I-tyyppin kohteilla.

Ojitettujen soiden kasvupaikkatyypit.

Kasvupaikkatyyppi ²	Turvekangas ¹	Alkuperäinen suotyyppi	Turvekankaan tyypilliset piirteet
Lehtomainen kangas	Rhtkg I	LhK lehtokorpi	<ul style="list-style-type: none"> • Puusto: Valtapuuna yleensä hyväkasvuinen kuusi, sekapuuna yleisesti hieskoivuja ja muita lehtipuita. Etelä-Suomen ravinteikkaammilla kasvupaikoilla jopa jaloja lehtipuita. • Pintakasvillisuus: pensaita (vadelma, paatsama), suursaniaisia (hiirenporras, isoalvejuuri, kotkansiipi, metsäalvejuuri, korpi-imarre), lehtomaisen kankaan ruohoja (mesiangervo, talvikkeja, E-Suomessa käenkaali), pohjakerros aukkoinen (lehväsammalet).
	ruohoturvekangas I	RhK ruohokorpi RhSK ruohoinen sarakorpi	
Tuore kangas	Rhtkg II	VLK varsinainen lettokorpi	<ul style="list-style-type: none"> • Puusto: valtapuuna mättäillä kasvava hieskoivu tai kuusi, sekapuuna mäntyjä ja eri lehtipuita. Puusto yleensä harvassa kasvavaa tai aukkoista sekä ryhmittäistä. • Pintakasvillisuus: Kuten Rhtkg I:llä, mutta kasvupaikan valoisuudesta johtuen ruoho- ja heinäkavillisuus on voimakkaampaa.
	ruohoturvekangas II (esiintyminen painottuu aapasuoalueelle)	KoLK koivulettokorpi RhSK ruohoinen sarakorpi	
Tuore kangas	Mtkg I	MK mustikkakorpi	<ul style="list-style-type: none"> • Puusto: kuusivaltainen, hieskoivu sekapuuna, kuusi vallitsevassa latvuskerroksessa, yksittäisiä mäntyjä. • Pintakasvillisuus: mustikka- ja puolukkavarvustoa lähes kattavasti, tuoreen kankaan ruohot (metsätähti, oravanmarja, nuokkotalvikki, vanamo sekä metsäkorte ja metsäalvejuuri), lähes yhtenäinen pohjakerros vaihettuu rahkasammalista (mm. korpilahkasammal) metsäsammaliin (kerrossammal).
	mustikkaturvekangas I	MkK metsäkortekorpi KgK kangaskorpi	

Kasvupaikkatyypin 2	Turvekangas ¹	Alkuperäinen suotyyppi	Turvekankaan tyypilliset piirteet
Mtkg II mustikkaturvekangas II	RhSr ruuhoinen sararäme VSK varsinainen sarakorpi RhSN ruuhoinen saraneva VLR varsinainen lettoräme VL varsinainen letto	<ul style="list-style-type: none"> • Puusto: mänty-hieskoivu-kuusi-sekametsä, kuusi tyypillisesti alikasvoslähtöinen, hieskoivu voi olla myös valtapuuna. • Pintakasvillisuus: Nuorilla ojitusalueilla rämevarpuja (vaivaiskoivu, suopursu, juolukka), myöhemmin mustikan ja puolukan osuus lisääntyy, samat tunnuslajit kuin Mtkg I:llä (metsätähti, oravanmarja, nuokkotalvikki, vanamo sekä metsäkorte ja metsäalvejuuri) pohjakerros aukkoinen (mm. korpikarhunsammal, kerrossammal). 	
Kuivahko kangas	Ptkg I puolukkaturvekangas I	PK puolukkakorpi KR korpikämmä KgR kangsaräme PsR pallosararäme PsK pallosarakorpi	<ul style="list-style-type: none"> • Puusto: mäntyvaltainen, kuusi merkittävä sekapuu ja yltää vallitsevaan latvuskerrokseen, hieskoivu sekapuuna. • Pintakasvillisuus: puolukan ja mustikan vallitsema, rämevarpuja (suopursu, juolukka) etenkin aukkopaikoissa, ei Mtkg-ruohoja, pohjakerros lähes aukoton (seinäsammal ja kynsisammal).

Kasvupaikkatyyppi 2	Turvekangas ¹	Alkuperäinen suotyyppi	Turvekankaan tyypilliset piirteet
Ptkg II puolukkaturvekangas II	VSR varsinainen sararäme TSR tupasvillaräme VSN varsinainen saraneva	<ul style="list-style-type: none"> • Puusto: mänty-hieskoivu sekametsä, hieskoivu voi olla myös valtapuuna. • Pintakasvillisuus: nuorilla ojitusalueilla rämevarvut (vaivaiskoivu, suopursu, juolukka) vallitsevat, myöhemmin vaivaiskoivu häviää, mustikka ja puolukkavarvustossa laikuittain muita rämevarpuja, ei Mtkg-ruohoja. 	
Kuiva kangas	Vatkg I varputurvekangas I	IR isovarpuräme ITR isovarputupasvillaräme	<ul style="list-style-type: none"> • Puusto: lähes puhdas männikkö, hieskoivu heikkokasvuista, kuusi kasvaa yksittäisinä kitukasvuisina riukuina. • Pintakasvillisuus: rämevarpujen vallitsemaa (suopursu, juolukka), nevamaisista soista kehittyneillä kohteilla varvusto aukkoinen, usein runsaasti tupasvillaa, pohjakerroksessa seinä- ja kynsisammal.
	Vatkg II varputurvekangas II	TR tupasvillaräme LkR lyhytkorsiräme LkKaN lyhytkorsikalvakkaneva	<ul style="list-style-type: none"> • Puusto: mäntyvaltaista, huonosti kasvavia hieskoivuja enemmän kuin Vatkg:llä. • Pintakasvillisuus: kuten Vatkg:llä, mutta tyypillistä mosaiikkimaisuus, missä rämevarpujen, tupasvillan, sammalien ja jäkälien osakasvustot vuorottelevat.

Kasvupaikkatyyppi ²	Turvekangas ¹	Alkuperäinen suotyyppi	Turvekankaan tyypilliset piirteet
Karukkokangas	Jätkg I ja II	RaR rahkaräme	<ul style="list-style-type: none"> • Puusto: kituvaa männikköä. • Pintakasvillisuus: pienikasvuisia rämevarpuja (kanerva, variksenmarja), tupasvilla, pohjakerroksen valtalajeina ruskorahkasammal ja poronjäkälät.
	Jäkäläturvekangas	RaN rahkaneva	
		LkN lyhytkorsineva	
		KeR keidasräme	

Ojitettujen soiden kasvupaikkatyytit (1)

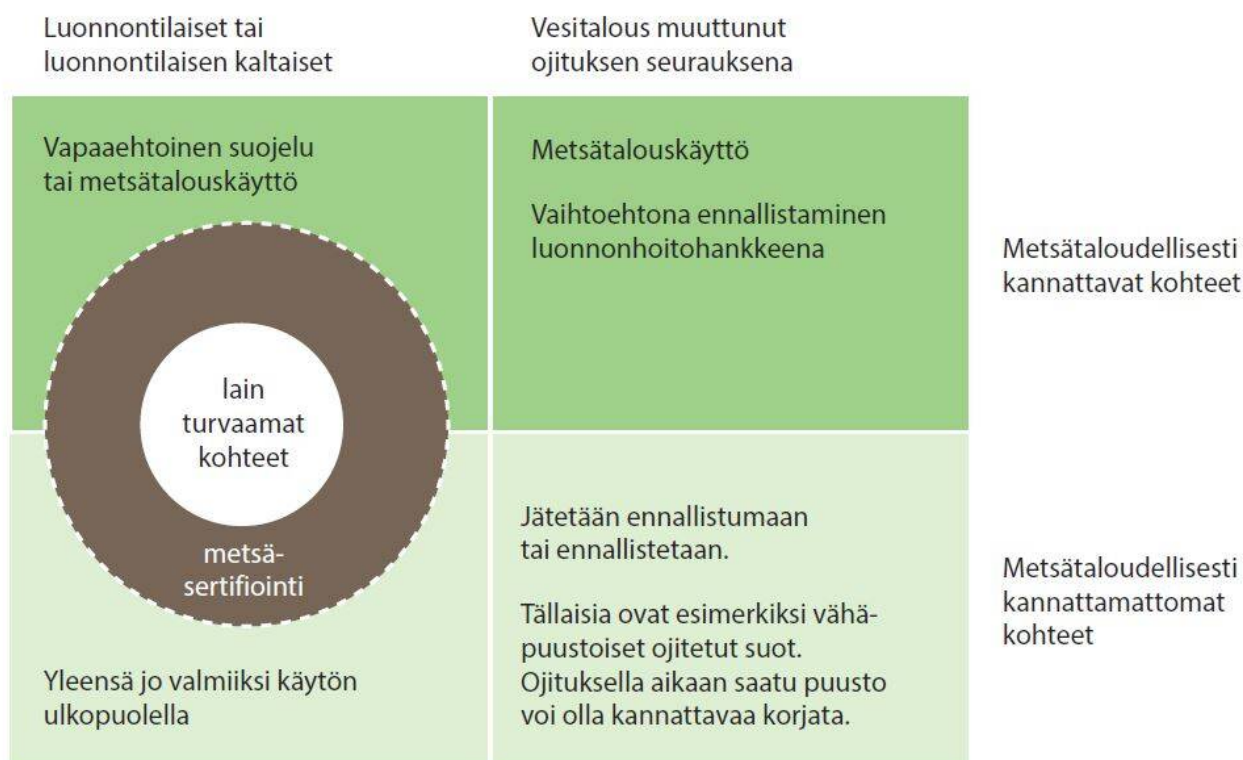
¹ I-typin turvekankaat: lähtökohtana aidot, puustoiset suotyytit, II-typin turvekankaat: lähtökohtana avo- ja sekatyypin suot.

²Kivennäismaiden viljavuudeltaan vastaavat kasvupaikkatyytit.

Soiden luokittelu luonnontilaisuuden tai kannattavuuden perusteella

Suot voidaan luokitella metsätaloudellisen kannattavuuden ja luonnontilaisuuden perusteella (kuva). Metsätalouden kannattavuuteen vaikuttavat suometsässä kasvupaikan tuotoskyvyn lisäksi useat eri tekijät. Esimerkiksi muut hyödyntämismahdollisuudet kuten virkistyskäyttö ja hiilensidonta voivat tarjota tuloa. Toisaalta korjuukelpoisuuden haasteet ja vesitaloudelliset riskit tuovat kustannuksia.

Suon luonnontilaisuuden tunnistaminen on tärkeää, sillä osaan luonnontilaisista ja ojittamattomista soista kohdistuu lakisääteisiä käytönrajoituksia tai metsäsertifiointin asettamia vaatimuksia. Sertifiointin vaatimustaso riippuu käytettävästä järjestelmästä.

Lainsäädäntö ja metsäsertifiointi rajoittavat luonnontilaisten tai sen kaltaisten soiden käyttöä. Osassa näistä ei ole lain asettamia rajoitteita, mutta metsänomistaja voi suojella niitä vapaaehtoisesti tai harjoittaa rajoitetusti metsätaloutta. Vesitaloudeltaan muuttuneilla ojitusalueilla soiden käsittely perustuu metsänomistajan tavoitteisiin. Näistä metsätaloudellisesti kannattavat kohteet voidaan pitää metsätalouskäytössä tai vaihtoehtoisesti ennallistaa luonnonhoitohankkeena. Metsätalous voi olla kannattamatonta esimerkiksi vähäpuustoisilla ojitetuilla soilla, jolloin vaihtoehtoina ovat ennallistumaan jättäminen tai ennallistaminen. Puusto voi kuitenkin olla kannattavaa korjata.

Suon luonnontilaisuuden tai luonnontilaisen kaltaisuuden luokittelun perustana on suon vesitalouden luonnontilaisuus. Sitä arvioidaan kuivatustilanteen, vedenpinnan syvyyden ja kasvillisuuden perusteella. Apuna voidaan käyttää selventäviä kysymyksiä:

- Onko suo ojitettu? Milloin? Onko oja useita vai näkykö vain yksittäisiä ojanpätkiä?
- Näkykö ojitus puuston kasvun lisäyksenä? Kuinka voimakkaasti ojitus on vaikuttanut suokasvillisuuteen?
- Onko turvekerros ohentunut ja sen pinta laskenut ojituksen seurauksena ja kuinka paljon?
- Onko pohjaveden pinta palautunut ojitusta edeltävälle tasolle?

Lue lisää samasta aiheesta: Metsätilan hoito | [Metsänhoidon käsitteet ja luokittelut](#)

Kirjallisuus

1. Laine, J., Vasander, H., Hotanen, J-P., Nousiainen, H, Saarinen, M. ja Penttilä, T. 2012. Suotyypit ja turvekankaat – opas kasvupaikkojen tunnistamiseen. Metsäkustannus.